

"ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ವೃದ್ಧಾರ್ಥ /ವೃದ್ಧರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು"

ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ.ಎಂಗಳ್

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಮುಹಾರಾಳ ಮುಹಿಳಾ ಕಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು.
ಮೊಬೈಲ್ ನಂಜ್ಯೆ: 9964887664

E-mail : sarvamangalaannur@gmail.com

ಪೀಠಿಕೆ :

'ವೃದ್ಧಾರ್ಥ' / 'ವರುಷಸಾಸಗುವಿಕೆ' ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜ್ಯೋತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣಾವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಯಾತ್ರೆಯ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಹಂತವಾಗಿರುವ ವೃದ್ಧಾರ್ಥ ಅಸಿವಾಯವಾದುದು ಆಗಿದೆ. ವೃದ್ಧಾರ್ಥ ಎಂಬುದು ಬಹು ಕಾಲದವರಿಗೆ ಕುರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಲ್ಲಿರಲ್ಲಿ. ಕಾರಣ ಭಾರತವನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವಾರು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಫನವಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇತ್ತು. ಕೆಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರೇ ಯಜಮಾನರಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಅಂತಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲಾವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂಧುತ್ವ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಂತೂ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇದೂ, ಅವರ ಅಪಾರ ಲೋಕ ಅನುಭವಕ್ಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗೌರವವಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದು ಬದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಅಧಿಕ, ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಬಂಧಿತ ಪರಿಸರ, ಕೈಗಾರಿಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ, ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೇರ್ವಡೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಸೇರ್ವಡೆಯ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿಯ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ವರುಷಿನ ಪರಿಗಣನೆ, ನಿವೃತ್ತಿವೇತನ ಸಮಸ್ಯೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ವಾದದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಕಂಗನತ್ತಿರುವ ಕೊಟುಂಬಿಕ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಪರೋಲ್ಯಗಳು, ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೊಟುಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಬಂಧುತ್ವದ ಬಂಧ ಮುಂತಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದಾಗಿ ವೃದ್ಧರು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗೆ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪರಕೀಯತೆಗೆ ಸಿಲಕುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಾರ್ಥವು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನಿಸಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇಂದು ಏರಜು ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಾರ್ಥವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ:

- ವೃದ್ಧರಿಗೆ ತಾವೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತಿರುವುದು
- ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೃದ್ಧರು ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ವೃದ್ಧರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಪ್ಯಾಗಳನ್ನು ನಿರಾರ್ಥಕ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಚ್‌ಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ:-

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು:-

- ಪೃಥ್ವಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು
- ಪೃಥ್ವಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು
- ಪೃಥ್ವಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿರಾರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿತರಕ್ಕಣಿಗೆ ಇರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು

ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಿಧಾನ:-

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡ್ಯಾಟಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲಗಳಾದ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳು, ಲೇಖನಗಳು, ಪ್ರಕ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪೃಥ್ವಿ ಎಂದರೆ ಯಾರು?

ಪೃಥ್ವಿ ಎಂದರೆ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯೂತಸುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಿಸು ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 60 ವರ್ಷ ದಾಟಿದವರನ್ನು ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಕುಂದಿರುವ ಅರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಿಕ ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗದ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅಶ್ರಯವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಸಲಾಗದವರೇ ಪೃಥ್ವಿ.

ಒಂದು ರಾತ್ರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 0-14 ವರ್ಯೋ ಗುಂಪಿನ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಗೊಂಡು, 59+ ಅದವರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪರಿಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಪೃಥ್ವಿಯದ ಅರ್ಥ:

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದ ಕಟ್ಟು ಕಡೆಯ ಹಂತವನ್ನು ಪೃಥ್ವಿಯ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

- **ಹೆಸ್ತ ಪ್ರಕಾರ "ಪೃಥ್ವಿಯ ವೆಂಬುದು ಜೀವನಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ"**
- **ಮೇಯರ್ ಪ್ರಕಾರ "ಪರಿಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜೈವಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಜೀವಿಯು ತನ್ನ ಜನನದಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಫನಮಾನ, ಪಾತ್ರ, ಮನಸಿಫಲ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ್ಯಂತರಕ್ಕಾಗಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ"**

ಪೃಥ್ವಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

- ಅವಿಭಕ್ತು ಕೆಟ್ಟಿಂಬದ ಶಿಥಿಲತೆ
- ಮಕ್ಕಳ ನಿರ್ಜ್ವಾಕ್ಯ
- ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುಸಿತ
- ಸಾಫ್ಥ್ವರತೆ
- ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಜ್ವಾಕ್ಯ
- ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು / ಪೃಥ್ವಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ
- ಬದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಬಂಧಿತ ಪರಿಸರ
- ಕ್ರಾಸ್‌ಕರಣ & ನಗರೀಕರಣ

- ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೇವೆದೆ
- ಉದ್ಯೋಗ ಸೇವೆದೆಯ ಮತ್ತು ನಿಪ್ತ್ತಿಯ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ವರ್ಯಸ್ವಿನ ಪರಿಗಣನೆ
- ನಿಪ್ತ್ತಿವೇತನ ಸಮಸ್ಯೆ
- ವ್ಯಕ್ತಿ ವಾದದ ಬೆಳವಣಿಗೆ
- ಕಂಗುತ್ತಿರುವ ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಪ್ರಾಬಿಲಿಟಿ ಮತ್ತು ವೋಲ್ಯುಗಳು, ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಬಂಧುತ್ವದ ಬಂಧ

ವೃದ್ಧರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

ಮಾನವನ ಜೀವನವನ್ನಿಂಬಾದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸುಖಿಕರಿಸಲಾಗಿರಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಅಂತಿಮ ಘಟ್ಟ ವಾಗಿರುವ ವೃದ್ಧಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ವೃದ್ಧರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಮತ್ತಿತರ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ವೃದ್ಧಾಹ್ಯದ ಅಥವಾ ವೃದ್ಧರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯಕರಿಸುವುದು ಕಡುಕರ. ಆದಾಗ್ಯಾ ವೃದ್ಧರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

1. ವೃದ್ಧರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

- ಪೀಠಿಗಳ ಅಂತರ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಫನಮಾನ, ಗೌರವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ರಹಿತ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ಕೊರತೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾರೀರಕ, ಅಪಹಾಸ, ತಿರಸಾಕರ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಳತೆ
- ಅವಿಭಕ್ತ ಕಂಬಿಂಬ ಮತ್ತು ಪರಂಪರಾಗತ ವೋಲ್ಯುಗಳ ಕುಸಿತ
- ಕೆಳಮಣಿದ ಅಂತಸ್ತು
- ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಘಟನೆ
- ಭ್ರಾಹ್ಮಾಂಡನೆ
- ಒಂಟಿನ / ಏಕಾಂತತೆ

2. ವೃದ್ಧರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

- ಆರ್ಥಿಕ ಪರಾವರಂಬನೆ
- ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅವಲಂಬನೆ
- ಬಡಕನ
- ಅಲ್ಪಮೌತ್ತರ್ದ ಬಿಂಜಣಿ
- ಅನುತಾಪದಕತೆ
- ನಿರುದ್ಯೋಗ
- ಮೂಲಭೂತ ಸಾಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚನೆ

3. ವೃದ್ಧರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

- **ಶಾರೀರಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:** ರಕ್ತಾನುಕ್ರಮ, ನರದೊಬೂಲ್ಯ, ಮುಪ್ಪಿನ ದೌಬೂಲ್ಯ, ಶೈಂಟಿ - ಬೆನ್ಸ್ -ಮಂಡಿ ನೋವ್, ನಿಶ್ಚಯಿತ ಸಂಧಿವಾತ, ಮೂಳೆಗಳು ಸವೆಯುವಿಕೆ, ಕೀಲುನೋವ್, ಹೃದಯಾಫಾತ, ಪಾತ್ರವಾಯು, ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಅಧಿಕ ಮೂತ್ರ, ಚಿತ್ರ ವಿಸರ್જನೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದ ವಿಘಳತೆ, ಸಕ್ಕರೆ ರೋಗ, ದ್ರುಷ್ಟಿನುಕ್ರಮ, ಕಿವುಡುತನ, ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದುವಿಕೆ, ದುಡಿಯಲಾಗದ ಅಶಕ್ತತೆ, ಕೃತವಾದ ಶರೀರ, ಹಲ್ಲಾಗಳ ದೌಬೂಲ್ಯ, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ ಒಮ್ಮೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
- **ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:** ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನತೆ, ಹತಾಶೆ, ನಿರಾಸೆ, ಒಂಟಿತನ, ನಿದ್ರಾನುಕ್ರಮ, ಭಯ- ಅತಂಕ, ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ, ಅತಂಕ ಸಂಶಯ, ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ, ಮುಂಗೋಜ, ಇತ್ಯಾದಿ

4. ವೃದ್ಧರ ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

- **ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:** ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಶಿಥಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವೃದ್ಧರು ಅಸಹಾಯಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನಿಕೆ ನಡೆಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಎಲಾಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ, ಕುಟುಂಬದ ಘೂಸತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ವೃದ್ಧರು ಎಲ್ಲಾವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಆಜ್ಞಾಪಾಲಕರಾಗಿ, ಅವರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚಮಗಳಿಗೆ ದೂಡಲಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- **ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:** ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀತಿ-ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ರಕ್ಷಣೆ, ಗೌರವಾದರಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಉಫ್ಫಾತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದಾರ್ದಾರೆ. ನಿರ್ಜ್ಞದ ಭಾವನೆ, ನಿರಾಶಾಭಾವನೆ, ಒಂಟಿತನ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯತ್ತ ಒಲವು

ವೃದ್ಧರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ/ಹಿತಾಶ್ಚಿಗಾಗಿ/ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಕ್ರಮಗಳು:

ವೃದ್ಧಾಶ್ಚಪ್ರವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದದ್ದು, ವೀಶವ ವಾರ್ಷಿಕವಾದದ್ದು, ಅನಿವಾರ್ಯವಾದದ್ದು . ಹಾಗಾಗಿ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ಶಾಪವಲ್ಲ, ರೋಗವಲ್ಲ, ತರವಲ್ಲ ಅಪಾಯಕಾರಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಸಹಜ ಹಂತ, ಶಾರೀರಿಕ ಅಗತ್ಯ. ಅದ್ದರಿಂದ ವೃದ್ಧರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇತರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತ ತೀರ್ಭಿನ್ನವಾದವುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಮಾನವಿಯತೆ ಅದರಿಂದ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ . ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳೆಂದರೆ:

1. ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು:

- ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಯೋಜನೆ / ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ
- ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ವೇತನ ಯೋಜನೆ
- ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಪ್ರಸರ್ತಾ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶ
- ವೃದ್ಧಕೀರ್ತಿ ಭಕ್ತ್ಯ

2. ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಸಹಾಯಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪೂರಕ ಸೇವೆಗಳು (ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಲಿಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು) :

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ವೇತನ-1995
- ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಆದಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ರಿಯಾಲಿಟಿ

- ವೃದ್ಧರಿಗೆ ರೈಲು ಮತ್ತು ಬಸು ಪ್ರಯಾಣ ದರದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ
- ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ಅನ್ವಯಾರ್ಥ ಯೋಜನೆ-2000
- ನಿವೃತ್ತಿಯ ಸಂತರ ನಿರಂತರ ಆದಾಯ ತರುವ ವಿವಾ ಯೋಜನೆಗಳು

3. ವೃದ್ಧರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

- ಹೆಲ್ಟ್ ಹೆಚ್ ಇಂಡಿಯಾ-1978
- ಐಜ್ ಕೆರ್ ಇಂಡಿಯಾ-1980
- ಲಿಟ್ಲ್ ಸಿಸ್ಟ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಪ್ಲೋ-1839 ,ಫಾಲನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಸಿಸ್ಟ್ಸ್ ಜಿನ್ ಜುಗ್ನ್ ಯುಂದ ಆರಂಭ.
- ಸೈಟ್‌ಎಲ್ಸ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್-1998

4. ವೃದ್ಧರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸಲು ಇರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು:

- ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ-1999
- ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿವರ್ತನೆ-1999
- ವೃದ್ಧರ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳು-1992
- ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳ ಯೋಜನೆ
- ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ದಿನ ಪ್ರೋಫೆಸ್ ಕೆಂಪ್ರೆಗಳು
- ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ಸಂಚಾರಿ ವೃದ್ಧಕೀಯ ಘಟಕಗಳು
- ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿದೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳು
- ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ: 1996-97

5. ವೃದ್ಧರಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರಮಗಳು:

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಖ್ಯಾತನೆ (WHO), ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತನೆ (UNESCO) ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವೃದ್ಧರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 30ಕೂಟ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಚಾರಿಗೊಳಿಸಿವೆ. ವಿಶ್ವದ ಗಮನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವ ವೃದ್ಧರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಜೀವನದತ್ತ ಸೆಳೆಯುವುದಕಾಗಿ ವೃದ್ಧರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸಲು ಕರೆ ನೀಡಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಿಂದರೆ:

- ವೃದ್ಧರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷ-1999
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೃದ್ಧರ ದಿನಾಚರಣೆ-ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರ ದಿನ-ಡಿಸೆಂಬರ್ 17.

6. ವೃದ್ಧರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಕಾನೂನುಗಳು:

- 1956ರ ಹಿಂದೂ ದತ್ತಕ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ : ಹೆತ್ತವರು ತಮ್ಮ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಅತಕ್ತರಾಗಿದಾಗಲೇ ಮಹಿಳೆಯ ಆಧಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಬಹುದು.

- 1973ರ ಅವರಾಧಿಕ ಪ್ರಶ್ನಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಾಂ 125ರ ಪ್ರಕಾರ: ಹೆತ್ತವರು ಅಧಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದೂ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸಶಕ್ತಿರಿದ್ದು ಇವರ ಸಿರ್ವಿಸೆಸಿಯನ್ನು ನಿರ್ಜ್ಞಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮಾಯಿರಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಥಮ ದಜ್ಞ ನಾಯಿಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿ ಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಅಧಿಕ ಸೇರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾಯಿಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಸಿಕ ಭಕ್ತೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಆದೇಶ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಕಾನಾನುಗಳು ಮಗ ಅಥವಾ ಮಗಳು ಎನ್ನುವ ತಾರಕಮ್ಯಾವಿಲ್ಲದೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹೆತ್ತವರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಾನ ಸಮಾನವಾಗಿಸಿದೆ.
- 2007ರ ಪ್ರೋಫೆಕ್ಟರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯೆಂ: ಪ್ರೋಫೆಕ್ಟರು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಸ್ಪಂತ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿಯಿಂದ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ವಿಚಾನನ್ನು ಭರಿಸಲು ಅಸ್ಕ್ರಾಗಿದಾಗೆ ಅಂಥವರು ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಅಸ್ತಿಗೆ ಹಾರಸುದಾರ ರಾಗಿರವ ಮಕ್ಕಳು-ಹೊಮ್ಮಕ್ಕಳು-ಸಂಬಂಧಿಕರ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರು ಇರಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಅಂತಹ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಜವಾಬಾದಿರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಯಾರು ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಎಂದರೆ:

- ಬಂಧುಗಳಿದ್ದು ಅವರಿಂದ ನಿರ್ಜ್ಞಸಲ್ಪಾಟ್ಟು ಹಿರಿಯರು
- ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನೇರಿಸಲ್ಪಾಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಾಟ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆ
- ನಾಯಿಮಂಡಲಿ ತಾನೇ ಖಿಂಡಾಗಿ ವಿವರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ನೋಟಿಸಿ ನೀಡಬಹುದು
- ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಪೆಂದರೆ ಅರ್ಚಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ 90 ದಿನಗಳ ಒಟಗಾಗಿ ನಾಯಿಮಂಡಳಿ ಅರ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇತ್ತಾರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಚಾರಣ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಯಿಮಂಡಳಿ ಮಧ್ಯಂತರ ಮಾಸಾಶಸನವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ

ಈ ಕಾಯೆಂ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳು:

- ಪ್ರೋಫೆಕ್ಟರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಾನಾನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಪರಿಸರಾಗಿದ್ದು, ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಮಂಡಳಿಗೆ ನಾಯಾಧಿಕರಣದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ
- ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಹೋಸದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ನಂತರ ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಜ್ಞಸಿದರೆ ಅಸ್ತಿಯ ವರ್ಗಾವಶಕೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಜಿಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ
- ಈ ಕಾಯೆಂ ಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರು ದೂರಪಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ತೊರೆದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ
- ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ರಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಕುರಿತಾದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ

ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಸಮರ್ಥ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು:

(పిరియ నాగరికరిగె సౌలభ్యగళన్న ఉచితవాగి మత్తు ఉత్త్రమ రీతియల్ల ఒదగిసువ సిట్టునల్లి)

- కాయ్దియన్న సమధవాగి జారిగొళిసలు సవాయక సియమగళ రచనే
- సంరక్షణ అధికారిగళ నేమకాతి
- సంరక్షణ మత్తు మేల్కునవి నాక్యయమండలగళ రచనే
- మేంతిసేన్స్ అండ్ వేల్ఫైర్ ఆఫ్ సేనియర్ సిటిజన్స్ ఆఫ్ (నివహణ వేళ్ళ మత్తు పాలకరు హగూ ఖిరియ నాగరికర కల్యాణ కాయ్ద-2007, 1/4/2008 రింద జారి):
మక్కలిద్దరూ వృద్ధశాశ్వత దినగళల్ల అనాధరంత జీవన సాగిసబేకాద అనివాయతే గేతుత్కుగుత్తిరువ పిరియ నాగరికర జీవనవన్న సుగమగొళిసువ సిట్టునల్ల కేంద్ర సకార మహత్వప దహజ్జు ఇటిమ్మ, పిరియ నాగరికర కాయ్ద 2007కే తిమ్మివడి తరువ మాలక పిరియ నాగరికర మక్కలష్టో అల్లదే అలయందిరు, సోసేయిందిరు కూడ చేన్నాగి నేఎడికొళబేఁకు .నేఎడికొళబ్బదిదరే ఈ కాయ్దయిదియల్ల అవరు శ్రీకీగే అవసరు హగూ సోసే మత్తు అలయందిరు కూడ మాసాకన సిద్ధబేఁబి అంతగళన్న సేరిసలాగిదే. 2007రల్ల కాయ్ద జారిగె బంద నంతర అగుత్తిరువ అతి మహత్వప తిమ్మిపడి ఇదాగిదే.

7. పిరియ నాగరికర సంరక్షణగాగి ఇరువ ఇతరే యోజనగళు:

- రాజ్య పిరియ నాగరికర నిఃశి
- వృద్ధశాశ్వతమగళు
- పిరియ నాగరికరగాగి ఘగలు యోగ్యమ కేంద్రగళు
- పిరియ నాగరికర సవాయవాణి: 1090
- పిరియ నాగరికరగాగి గురుతిన జిఃటి
- రియాయితి దరద బస్ పాస్: 8/9/2008 రింద 65 వషణక్షింత మేల్పటి పిరియ నాగరికరిగె బస్ ప్రయాణదల్ల తేకడ 25 రష్ట రియాయితి
- వృద్ధశాశ్వత వేతనః: మాసిక 400రూ,
అగత్య దాఖిలగళు- వరుసిన దృష్టికరణ పత్ర, ఆదాయ ప్రమాణ పత్ర, కనాటకదల్ల వాసవాగిరువ బగ్గ వాససభ దృష్టికరణ పత్ర.
- సంధా సురక్షా యోజనః: 2/7/2007, సామాజిక భద్రతా రాపదల్ల వయోవ్యద్వరిగె రూ 400 గళ సవాయధనవన్న మాసికవాగి నిఃఫలాగుత్తదే.

అధ్యాత్మగళు:

- 1.65 వషణక్షింత మేల్పటి వరాగిరబేఁకు
2. వాషిక ఆదాయ 20,000క్షింత జేషిపరబారదు
3. మక్కల ఆదాయవు తండ్రె-తాయియవర చాషిక ఆదాయక్క పరిగణిసల్పువుదిల్ల
4. పత్రి-పత్తియ శాకేయల్ల రూ 1,10,000గింత వేబ్బిన చేవటి ఇరచారదు
5. యావ్యదే రీతియ మాసాసన / పించణియన్న పడెయువవరు ఈ వేతనక్క అవసరాగిరువుదిల్ల

6. అతి సణ్ణ రైతరు, సణ్ణ రైతరు, కృషి కామీకరు, మీనగారు ఈ యోజనలు సౌలభ్య పడేయబడువాగిదె

ఉపసంహార :

భారతవస్తు మక్కల దేశవెందు కరేయుత్వారేయాదరూ ఇల్లి వృద్ధర సంఖ్య వేటాడిగిదె . అందరే దేశద ఒట్టు జనసంఖ్యేయల్లి తేకడ 7.42 రఘు వృద్ధరు ఇద్దారే . వృద్ధరు ద్యుషిక అతక్తతే, మానసిక అసిఫరతే, ద్యుషిష మాంచ్య ముంతాద సమస్యగళింద దినదింద దినకే నరళత్తిద్దారే . ఎల్లపన్ను లాభ-నష్టపడ, బుపయుక్తతే - నిరుపయుక్తతే లిన్స్లేంయల్లి అభియువ ప్రవృత్తి ఇరువ కడెయిలాం వృద్ధరు అలస్క మత్తు అనాదారగళిగే సిలుకిదార్దారే . తావు మటిష బెళ్లిద పరిసరచే, తావు ప్రోఫిసి- బెళ్లిద తమ్మ మక్కలుగలిగే తావు బేడవాగుత్తిద్దోపే , అవరింద దహర హోగుత్తిద్దోపే ఎంబ నోపు అవరిగే సహిసలు అసాధ్యవాగిదె . బుద్యోగదింద సివృత్తి హోదిరువ కారణ అవరిగే ఆదాయద కోరతేయుంటాగి, అరోగ్య కుసియువుదర జోతిగే కొటుంబిక వ్యవహారగళల్లి తమ్మ హిదిక కడిమెయాగుత్తిదే ఎంబ భావనే అవరన్న అవరిసిదె . భారతద గ్రామగళిగింత సగరగళల్లి వృద్ధర సమస్య తీవ్రవాగిరువంతే జగత్తిన ప్రావ దేశగళిగింత పత్తిషు దేశగళ వృద్ధర సిఫతి దయనియివాగిదె . వృద్ధరిగే బాయ్వాగి నిఱిబహుదాద సౌలభ్యగళిగింత వ్యదయపూవాకవాద ప్రీతి- విలాషస, స్వేచ్ఛగళ అవశ్యకతే ఇరుత్తదే . ఆదరే ఈ నిటిషు ప్రయిక్క జగత్తిన యావుదే దేశదల్లి ఇల్లాదిరువుదు దురంతచే సరి . పాత్మివాత్మక జీవనక్రమవన్న భారతియరు అనుసరిసలాగి భారతియరు తమ్మ భావనాత్కతేయన్న కళీదుకొళ్లుత్తిరువుదరింద భారతదంతవ రాజ్యపద్మల్లియు వృద్ధర సమస్య తీవ్రవాగిద్ద, వృద్ధర సమస్య ఒందు ప్రముఖ సామాజిక సమస్య ఎనిసిదె . ఒట్టాపై ప్రస్తుత సంశోధనా లేఖనపు వృద్ధరు ఎదురిసుత్తిరువ / అనుభవిసుత్తిరువ ప్రముఖ సామాజిక సమస్యగళన్న తిలిసువల్లి మహత్వదేశిసిదె . వృద్ధర రక్షణగాగి క్రేగేళ్లాగిరువ క్రమగళేల్లాపూ సూక్తకెరవాగిరువుదు నిజవాదరూ, వృద్ధర సమస్యగళ నివారణయల్లి కుటుంబద సదస్యర పాత్ర అపారవాదువాగిదె . వాగాగి కుటుంబద యువ పీఎిగెయవరు కిరియరన్న ఆదరిసువ, గౌరవిసువ వృత్తితపవన్న బెళ్లినికొళ్లువుదు అవశ్యకవాగిదే . ఈ లిన్స్లేంయల్లి కుటుంబద సదస్యరన్న ఉత్కమవాగి, పరిణామకారియాగి సామాజికరిసువుదు అత్యవశ్యకవాగిదె ఎంబుదు ప్రస్తుత సంశోధనా లేఖనద ఆశయవాగిదె .

ఆధార గ్రంథగళు

- ప్రో.సె. భృంగ్స్, భారతద సమాజ : పెరంపరే మత్తు పరిచేసనే భాగ-1, నష్ట బుక్సోయోస్, చెంగళారు-2006.
 - చ.స.శంఖరావ్, సమకాలీన సామాజిక సమస్యగళు, జ్యే భారత ప్రశాశన-2017.
 - చె.న. శంఖరావ్, సమాజిలాస్త్రద దళసే-సంపుటి 1 మత్తు 2, జ్యే భారత ప్రశాశన,
- మృసులు-2010.
- వైజావాగె దినపత్రికే, భువిలికా విభాగ, దినాంక: 11-11-2017, పుటి సంఖ్య:2.